

Asia C-238/21

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä**

Jättämispäivä:

13.4.2021

Ennakkoratkaisupyynnön esittänyt tuomioistuin:

Landesverwaltungsgericht Steiermark (osavaltion
hallintotuomioistuin, Steiermark, Itävalta)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

2.4.2021

Valittaja:

Porr Bau GmbH

Vastapuolena oleva viranomainen:

Bezirkshauptmannschaft Graz-Umgebung (Grazin ja sen
ympäristön hallintopiirikunnan hallintovirasto)

Kansallisessa tuomioistuimessa käsiteltävän asian kohde

Jäte – Luokittelu – Jätteeksi luokittelun päätyminen – Edellytykset

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

Jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19.11.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY tulkinta; SEUT 267 artikla

Ennakkoratkaisukysymykset

1. Onko 19.11.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY 6 artiklan 1 kohta esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan jätteeksi luokittelu päättyy vasta, kun jätteet tai olemassa olevat aineet tai niistä saadut aineet käytetään suoraan korvaamaan raaka-aineet tai

ensisijaisista raaka-aineista saadut tuotteet tai ne valmistellaan uudelleenkäyttöön?

Jos kysymykseen 1 vastataan kieltävästi,

2. onko 19.11.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY 6 artiklan 1 kohta esteenä kansalliselle säännöstölle, jonka mukaan jätteeksi luokittelu voi päättyä kaivumateriaalin osalta aikaisintaan raaka-aineiden tai ensisijaisista raaka-aineista valmistettujen tuotteiden korvaamisella?

Jos kysymykseen 1 ja/tai 2 vastataan kieltävästi,

3. onko 19.11.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY 6 artiklan 1 kohta esteenä kansalliselle säännöstölle, jossa säädetään, että kaivumateriaalin jätteeksi luokittelu ei voi päättyä, jos muodollisia kriteereitä (erityisesti tallennusvelvollisuus ja asiakirjojen laatimista koskeva velvollisuus), joilla ei ole toteutettuihin toimenpiteisiin mitään vaikutusta ympäristön kannalta, ei noudateta tai ei noudateta täysimääräisesti, vaikka kaivumateriaali jää todistettavasti aiotun konkreettisen käyttötarkoituksen osalta noudatettavien raja-arvojen (laatuluokat) alapuolelle?

Unionin oikeussäännöt, joihin viitataan

Jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19.11.2008 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/98/EY (jäljempänä jätedirektiivi) ja erityisesti sen 3 ja 6 artikla

Kansalliset oikeussäännöt, joihin viitataan

Vuoden 2002 jätehuoltolaki (Abfallwirtschaftsgesetz, jäljempänä AWG) ja erityisesti sen 2 § ja 5 §

Liittovaltion jätehuoltosuunnitelma (Bundesabfallwirtschaftsplan) (jäljempänä BAWP)

Yhteenveto tosiseikoista ja pääasian menettelystä

- 1 Landesverwaltungsgericht Steiermarkin (jäljempänä ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin) käsiteltävänä on valitus Bezirkshauptmannschaft Graz-Umgebungin (jäljempänä vastapuolena oleva viranomainen) tekemästä päätöksestä (jäljempänä riidanalainen päätös).
- 2 Valittaja on rakennusyritys. Kyseinen yritys sai maanviljelijöiltä tehtäväkseen toimittaa heille kaivumateriaalia (jäljempänä myös käytetty materiaali) ja jakaa se

heidän kiinteistöilleen. Tarkoituksena oli tasoittaa maa-alueita ja parantaa viljelypinta-alaa ja siten tuotosta.

3 Vastapuolena oleva viranomaisen totesi riidanalaisessa päätöksessä olennaisilta osin, että käytetyn materiaalin osalta on kyse jätehuoltolain 2 §:n 1 momentissa tarkoitettusta jätteestä. Jätteeksi luokittelu ei ole päättynyt, koska Itävallan liittovaltion jätehuoltosuunnitelmassa (vuoden 2011 toisinto), joka perustuu direktiivin 2008/98/EY 28 artiklaan, vahvistettuja muodollisia kriteereitä ei ole noudatettu.

4 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen näkemyksen mukaan käytetty materiaali on pilaantumaton laatuluokkaan A1 kuuluvaa kaivumateriaalia, joka täyttää maa-aineen osalta korkeimman laatuluokan. Tällainen materiaali soveltuu Itävallan oikeuden mukaan (nyt käsiteltävässä tapauksessa kyseessä olevan kaltaiseen) maa-alueiden tasoittamiseen, ja sen käyttäminen on laissa sallittua.

Koska ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin epäilee vastapuolena olevan viranomaisen kantaa ja erityisesti tämän omaksumaa tulkintaa jätteen käsitteestä, se kääntyy asiassa unionin tuomioistuimen puoleen.

Yhteenveto ennakkoratkaisupyynnön perusteluista

5 Ennakkoratkaisua pyytäneellä tuomioistuimella on epäilyksiä siitä, onko korkeaan laatuluokkaan kuuluva pilaantumaton kaivumateriaali ylipäättänsä unionin oikeudessa säädetyn jätteen käsitteen piiriin kuuluvaa jätettä.

6 Jätedirektiivin 3 artiklan 1 kohdan mukaan ”jätteellä” tarkoitetaan ”mitä tahansa ainetta tai esinettä, jonka haltija poistaa käytöstä, aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä”. Kyse ei voi olla kolmannelle tapaukselle (objektiivinen jäte), koska käytettyä materiaalia voidaan epäilyksettä käyttää lähes kaikkiin käyttötarkoituksiin. Kyseeseen voisi siis tulla vain ensimmäinen ja toinen tapaus (subjektiivinen jäte).

7 Jos unionin tuomioistuin on sitä mieltä, että käytetty materiaali on jätettä, olisi vielä tutkittava, onko jätteeksi luokittelu tällä välin päättynyt.

8 Jätteeksi luokittelun päättymistä säännellään kansallisessa oikeudessa tiukemmin kuin jätedirektiivissä (6 artikla) ja ennakkoratkaisua pyytävän tuomioistuimen mielestä tämän johdosta myös kyseisen direktiivin kanssa yhteensoveltumattomalla tavalla.

9 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen näkemyksen mukaan nyt käsiteltävässä tapauksessa kyseessä olevan kaltainen kansallinen säännöstö, jonka mukaan kaivumateriaalin jätteeksi luokittelu voi päättyä aikaisintaan raaka-aineiden tai ensisijaisista raaka-aineista valmistettujen tuotteiden korvaamisella, on vastoin jätedirektiivin 6 artiklan 1 kohtaa.

- 10 Kansallisessa oikeudessa säädetään lisäksi, että kaivumateriaalin jätteeksi luokittelu ei voi päättyä, jos muodollisia kriteereitä (erityisesti tallennusvelvollisuus ja asiakirjojen laatimista koskeva velvollisuus) ei noudateta tai niitä ei noudateta täysimääräisesti. Näin on jopa silloin, kun näillä muodollisilla kriteereillä ei ole mitään vaikutusta ympäristön kannalta ja kaivumateriaali jää todistettavasti aiotun konkreettisen käyttötarkoituksen osalta noudatettavien raja-arvojen alapuolelle.
- 11 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että kansallinen säännöstö on ristiriidassa unionin oikeuden kanssa myös, koska jo alusta alkaen oli selvää, että korkeimman laatuluokan kaivumateriaalia käytetään järkevään tarkoitukseen, koska teknisiä vaatimuksia on noudatettu, koska materiaali on tarkistettu ja sen turvallisuus on osoitettu asiantuntijalausunnoilla ja koska haitallisia vaikutuksia ympäristölle tai terveydelle ei ole muutenkaan aiheutunut eikä tule aiheutumaan. Kyseisen kaivumateriaalin käytöllä pyritään lisäksi myös jätteiden syntymisen ehkäisemiseen sekä muutoin tarpeellisten ensisijaisten raaka-aineiden korvaamiseen. Jos tämä käyttö kielletään, tämä johtaisi siihen, että olisi käytettävä ensisijaisia raaka-aineita ja hyödyntämiseen sinällään parhaiten soveltuvat uusioraaka-aineet (eli nyt käsiteltävässä tapauksessa kaivumateriaali) olisi sijoitettava kaatopaikoille. Tämä olisi kuitenkin vastoin jätedirektiivin tavoitteita.